

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 780/2022
07.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Дубравке Дамјановић, председника већа, Милене Рашић, Бате Цветковића, Светлане Томић Јокић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Немањом Симићевићем као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА-адвоката Јована Мишчевића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Зрењанину К.бр.57/20 од 02.06.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.629/21 од 15.12.2021. године, у седници већа одржаној дана 07. септембра 2022. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА-адвоката Јована Мишчевића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Зрењанину К.бр.57/20 од 02.06.2021. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.629/21 од 15.12.2021. године, у односу на повреде закона из члана 439. тачка 1) до 3) и 441. став 3. у вези члана 538. и 539. Законика о кривичном поступку, док се исти захтев у осталом делу одбацује.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Зрењанину К.бр.57/20 од 02.06.2021. године, окривљени АА је оглашен кривим да је извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. Кривичног законика и осуђен на казну затвора у трајању од једне године и одређено да ће се иста извршити у просторијама у којима окривљени станује, без примене електронског надзора.

Истом пресудом, према окривљеном је изречена мера безбедности забране вршења позива, делатности и дужности, те је окривљеном забрањено вршење дужности директора привредног друштва у трајању од пет година, рачунајући од дана правноснажности пресуде, с тим да се време проведено у затвору не урачунава у време трајања ове мере. На основу члана 91. и 92. став 3. КЗ, одузета је имовинска корист од А.Д „ББ“ ... у износу од 3.173.104,00 динара, а на основу члана 264. став 1. КЗ окривљени је обавезан на плаћање судског паушала у износу од 5.000,00 динара као и да надокнади трошкове кривичног поступка ВЈТ у Зрењанину у износу од 5.656,00 динара. На основу члана 258. став 4. ЗКП оштећена „АПВ Покрајински секретаријат за

науку и технолошки развој Нови Сад“ је упућен да свој имовинско-правни захтев остварује у парничном поступку.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 бр.629/21 од 15.12.2021. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и жалба А.Д „ББ“, а пресуда Вишег суда у Зрењанину К.бр.57/20 од 02.06.2021. године потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА-адвокат Јован Мишчевић због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1), став 2. и став 4.ЗКП у вези са чланом 438. став 1. тачка 1), 439. тачка 1) до 3), 441. став 3. и члана 15,16, 538. и 539. ЗКП са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев као основан, преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног да ослободи од оптужбе или да укине наведене пресуде и предмет врати на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, па је у седници већа, коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је након оцена навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев је неоснован у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) до 3) и 441. став 3. у вези члана 538. и 539. ЗКП, док је у осталом делу захтев недозвољен и нема законом прописан садржај.

Бранилац окривљеног је указао на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, односно да дело за које је окривљени оглашен кривим није кривично дело и да је у погледу дела који је предмет оптужбе примењен закон који се не може применити. Наведено бранилац образлаже тиме да је најпре наредбом Вишег јавног тужиоца у Зрењанину Кти бр.12/16 од 04.03.2016. године против окривљеног одређено спровођење истраге због кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 3. у вези става 1. тачка 3) КЗ, које кривично дело је престало да важи дана 01.03.2018.године, чиме је по оцени браниоца наступила декриминализација за наведено кривично дело. Након тога је оптужницом Вишег јавног тужиоца у Зрењанину Кто бр.26/19 од 09.04.2019. године окривљеном стављено на терет да је извршио кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ а бранилац сматра да је могло да дође до наведене преквалификације само под условом да је радња дела извршена након 15.04.2013. године, а не пре, с обзиром да је тог дана кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица уведена у кривично законодавство Републике Србије а окривљени се теретио да је радње извршио у периоду између 29.08.2008. године и 31.03.2009. године. По наводима браниоца, у наведеном периоду јесте важио члан 359. Кривичног законика којим је било прописано кривично дело злоупотреба службеног положаја који је обухватао појам службено или одговорно лице, али је у ово кривично дело појам „правно лице“ уведен тек након измена закона које су ступиле на снагу дана 03.09.2009. године („Службени гласник РС“ 72/2009), након чега је у том члану било прописано „службено или одговорно лице...прибави себи или другом физичком или правном лицу какву корист“, док је пре измена било прописано да се корист може прибавити само

себи или другом, те се ни ово кривично дело не може применити на радње које је извршио окривљени у наведеном периоду.

Исти наводи, истакнути у жалби браниоца окривљеног АА, били су предмет разматрања Апелационог суда који је у овом кривичном поступку поступао у другом степену по жалбама изјављеним против првостепене пресуде Вишег суда у Зрењанину К.бр.57/20 од 02.06.2021. године. Апелациони суд у Новом Саду, као другостепени, је ове наводе оценио неоснованим и о томе на страни шест став четврти и страни седам став први своје одлуке Кж1 629/21 од 15.12.2021. године изнео јасне и довољне разлоге, а које Врховни касациони суд у свему прихвата као правилне, те у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП, на ове разлоге и упућује.

Бранилац окривљеног затим истиче и повреду одредбе члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 91. и 92. КЗ и члана 441. став 3. ЗКП, наводећи да је суд повредио закон одлуком о одузимању имовинске користи из разлога што се првостепени суд само позива на чланове 91. и 92. став 3. КЗ али из образложења пресуде и изведених доказа не може се утврдити да је прибављена имовинска корист за а.д „ББ ...“, као и да су наводи другостепеног суда да касније статусне промене и стечајни поступак нису од утицаја на имовинско-правни захтев и прибављену противправну имовинску корист, у супротности са одредбама члана 113. Закона о стечајном поступку. Бранилац још истиче да су повређене одредбе члана 538. став 2. и 539. ЗКП јер ни првостепени ни другостепени суд нису прикупљали доказе и проверили околности које су од важности за утврђивање имовинске користи а представник правног лица није испитан ни у истрази нити на главном претресу, те су му самим тим онемогућена права која су предвиђена наведеним одредбама.

И у овом делу захтева је Врховни касациони суд захтев браниоца оценио као неоснован.

Одредбом члана 538. став 2. ЗКП је прописано да је орган поступка дужан да у току поступка прикупља доказе и провери околности које су од важности за утврђивање имовинске користи.

Одредбом члана 539. став 1. ЗКП је прописано да кад долази у обзир одузимање имовинске користи прибављене кривичним делом од других лица, лице на које је имовинска корист пренесена без накнаде или уз накнаду која очигледно не одговара стварној вредности, односно представник правног лица ће се позвати ради испитивања у претходном поступку и на главном претресу, а у ставу 3. овог члана да је представник правног лица овлашћен да у вези са утврђивањем имовинске користи предлаже доказе и по овлашћењу председника већа, поставља питања оптуженом, сведоку, вештаку и стручном саветнику.

У конкретном случају, с обзиром да из списка предмета произилази да је дана 05.11.2019. године на главном претресу одржаном пред Вишим судом у Зрењанину, испитан као сведок ВВ, који је решењем Привредног суда у Зрењанину од 30.06.2009. године именован за стечајног управника у а.д „ББ“ према којој је отворен стечајни поступак а његов исказ је прочитан и на главном претресу дана 26.05.2021. године, те је првостепена пресуда достављена а.д. „ББ“ ... као лицу од кога је одузета имовинска корист, то је по оцени овог суда у свему поступљено сходно одредбама чланова 538. и 539. ЗКП а у вези са одредбама чланова 91. и 92. КЗ, те се супротни наводи изнети у

захтеву за заштиту законитости оцењују неоснованим. При томе, наводи браниоца окривљеног који се односе на оспоравање висине одузете имовинске користи од другог лица, представљају оспоравање чињеница, а што не може бити предмет овог ванредног правног лека.

У осталом делу, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је недозвољен и нема законом прописан садржај.

Одредбом члана 484. ЗКП прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за његово подношење (члан 485. став 1. ЗКП). Када се захтев подноси због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1. ЗКП) окривљени преко свог браниоца, а и сам бранилац који у корист окривљеног предузима све радње које може предузети окривљени (члан 71. тачка 5. ЗКП), такав захтев може поднети само из разлога прописаних одредбом члана 485. став 4. ЗКП, дакле, ограничено је право окривљеног и његовог браниоца на подношење захтева за заштиту законитости у погледу разлога због којих могу поднети овај ванредни правни лек и то таксативним набрајањем повреда закона које су учињене у првостепеном поступку и у поступку пред апелационим односно другостепеним судом и то због повреда одредаба члана 74, члана 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члана 439. тачка 1) до 3) и члана 441. став 3. и 4. ЗКП.

Одредбом члана 487. став 1. тачка 2) и тачка 3) ЗКП прописано је да ће Врховни касациони суд у седници већа решењем одбацити захтев за заштиту законитости, ако је недозвољен (члан 482. став 2, члан 483. и члан 485. став 4. ЗКП) и ако нема прописани садржај (члан 484.ЗКП).

Бранилац окривљеног је у захтеву истакао да је првостепени суд учинио и повреду одредаба члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП. Међутим, иако бранилац у захтеву означава наведену повреду, која је дозвољен разлог за изјављивање овог ванредног правног лека, у образложењу захтева не конкретизује у чему се повреда закона састоји, односно не наводи због чега сматра да је наступила застарелост кривичног гоњења или је гоњење искључено услед амнестије или помиловања или је ствар већ правоснажно пресуђена или постоје друге околности које трајно икључују кривично гоњење.

По оцени Врховног касационог суда, поднети захтев у овом делу нема прописан садржај, у смислу одредбе члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења у захтеву за заштиту законитости разлоге за његово подношење, а што у случају истицања повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1) ЗКП), по налажењу овога суда, подразумева не само формално опредељење о којој повреди закона је реч, већ и образложење у чему се та повреда конкретно састоји.

У осталом делу захтева, бранилац окривљеног указује и да су повређене одредбе члана 15. и 16. ЗКП, јер суд није непристрасно ценио изведене доказе и на основу њих са једнаком пажњом утврдио чињенице које терете или иду у корист окривљеном. Бранилац истиче и да нема кривичне одговорности на страни окривљеног јер су објективне околности односно виша сила спречиле руководство а.д „ББ“ да испуне преузете обавезе, због чега је покрајински секретаријат прихватио сачињавање анекса уговора којим су пролонгиране обавезе, те да је суд морао имати у виду одредбе члана 133. и 354. Закона о облигационим односима који се односе на раскидање и измене уговора и да имајући све наведено у виду и чињеницу да окривљени није прибавио

никакву имовинску корист а.д „ББ“, нису испуњени елементи кривичног дела за које је осуђен.

По оцени Врховног Касационог суда, на овај начин бранилац окривљеног у образложењу захтева оспорава и полемише са чињеницама утврђеним у правноснажним одлукама и указује на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова, давањем сопствене оцене изведених доказа која је потпуно другачија од оне дате у побијаним правноснажним одлукама, а што не представља законски разлог због којег је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу, па је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног АА-адвоката Јована Мишчевића, у овом делу, оценио недозвољеним.

Са свега изложеног, а на основу одредаба члана 491. став 1. и 2. ЗКП у делу у којем је захтев одбијен као неоснован, на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана члана 485. став 4. ЗКП у делу у ком је одбачен као недозвољен и одредбе члана 487. став 1. тачка 3) у вези члана 484. ЗКП, у делу у ком је одбачен јер нема законом прописан садржај, донета је одлука као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник
Немања Симићевић, с.р.**

**Председник већа-судија
Дубравка Дамјановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић